

ISSN: 2147-5121

T.C.
NİŞANTAŞI ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

ISI
NİŞANTAŞI

NİŞANTAŞI UNIVERSITY
JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES

Cilt *Volume:* 1   **Sayı** *Number.* 1   **Yıl** *Year:* 2013 **Bahar** *Spring*

NIŞANTAŞI ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ	NIŞANTAŞI UNIVERSITY JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES
<p>SAHİBİ / PROPRIETOR: Prof.Dr. Abdullah BAYRAM (Nişantaşı Üniversitesi adına / On Behalf of Nişantaşı University)</p> <p>EDİTÖRLER KOMİTESİ / EDITORIAL COMMITTEE: Prof.Dr. Abdullah BAYRAM Doç.Dr. Serap İNCAZ Yrd.Doç.Dr. Efe ARIK Yrd.Doç.Dr. İ. Sarper KARAKADILAR Yrd.Doç.Dr. Barış BAŞARAN</p> <p>EDİTÖR YARDIMCILARI / VICE EDITORS: Arş.Gör. Hazar DÖRDÜNCÜ Öğr.Gör. Gözde YÜKSEL</p> <p>İNGİLİZCE REDAKSİYON / ENGLISH REDACTION: Öğr.Gör. Sinan AŞÇI</p> <p>YAYIN SEKRETERİ / PUBLISHING SECRETARY: Kübra AYDIN</p>	<p>YAYIN KURULU PUBLISHING BOARD: Prof.Dr. Abdullah BAYRAM Doç.Dr. Neşet HİKMET Doç.Dr. Serap İNCAZ Yrd.Doç. Dr. Efe ARIK Yrd.Doç. Dr. Ayşen Buket ARBATLI Yrd.Doç. Dr. Berna Aksoy ÖZCAN Yrd.Doç. Dr. İbrahim S. KARAKADILAR Yrd.Doç.Dr. Banş BAŞARAN Yrd.Doç. Dr. Funda YALİM</p> <p>DANIŞMA KURULU / ADVISOR COMMITTEE: Prof.Dr. Ahmet KIZIL Prof.Dr. Ali Rıza ABAY Prof.Dr. Alparslan AÇIKGENÇ Prof.Dr. Berdal ARAL Prof.Dr. Mehmet KARA Prof.Dr. Musa TAŞDELEN Prof.Dr. Cemal ŞANLI</p>

Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi yılda iki kez yayımlanan, bilimsel hakem kurulu olan bir yayındır. Sosyal Bilimler Dergisi'nde yayımlanan makalelerdeki düşünce ve görüşler sadece yazarların kişisel görüşleri olup, hiçbir şekilde Sosyal Bilimler Dergisi'nin veya Nişantaşı Üniversitesi'nin görüşlerini ifade etmez. Her hakkı saklıdır.

ISSN: 2147-5121

Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Abdi İpekçi Cad. No 89 Bayrampaşa 34030 - İSTANBUL
Tel: 0 (212) 210 1010, Faks : 0 (212) 565 2525
E-posta: sbdj^nis^ntasfedujr
Web: w5y^.ru^artoşisJbrL^djtr

Kapak Tasarımı: Öğr.Gör. Fidel DURU (Grafik Tasarımı **Programı**)

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

	<u>Sayfa No</u>
Ekonomik Sömürü ve Şiddet Mağduru Çocuklar: Sokakta Çalıştırılan Çocuklar Sorunu Elif YILMAZ	1-15
Toplumsal Cinsiyet Rejimi Bağlamında Aile ve Aile İçi Şiddet Şenay Leyla KUZU	16-27
Evimin Kadını, Çocuklarımlın Anası: Emekçi Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetin Türkiye Sinemasındaki Sunumu Dilara BALCI GÜLPINAR, Duygu KANDEMİRCİ	28-44
6284 Sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddeti Önlenmesine Dair Kanun'un Değerlendirilmesi Hayrunnisa ÖZDEMİR	45-63
Kadına Yönelik Şiddetin Özel Bir Çeşidi Ve Türkiye'de Güncel Bir Tartışma: Kürtaj Yasası Ve Sosyal Hizmet Uzmanının Etik İkilemi Ural NADİR	64-76
Bir Sağlık Sorunu Olarak Aile İçi Şiddetin Önlenmesinde "Ekolojik Yaklaşım" Filiz YILDIRIM, Duygu ÖZTAŞ, Şengül HABLEMİTOĞLU	77-87
Türkiye'de Belediyeler Ve Yerelde Kadın-Erkek Eşitliği Şartı Kapsamında Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Esin Behür AKTÜRK, Evin DOĞAN	88-98
Aile İçi Şiddet ve Medya: Televizyonda Şiddetin Görünürlüğü Ve Yeniden Üretilmesi Tülay ÖZÜBEK	99-108
Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesinde Aile Terapisinin Rolü Zeki KARATAŞ, Fatih KILIÇARSLAN	109-128
Türkiye'de Aile İçi Kadına Karşı Şiddetin Psiko-Sosyal Ve Kültürel Dinamiklerinin Değerlendirilmesi Kasım TATLILIOĞLU	129-149
Kadına Şiddeti Besleyen Kültür ve Çözüm Noktasında Sosyal Hizmetler Kemal ER	150-170
Aile İçi Şiddetin Bir Boyutu Olarak Kadına Yönelik Şiddet: Toplumsal Algı ve Tutumlar Mustafa ASLAN, Selim ŞEKER	171-193

TÜRKİYE'DE AİLE İÇİ KADINA KARŞI ŞİDDETİN PSİKO-SOSYAL VE KÜLTÜREL DİNAMİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yrd. Doç. Dr. Kasım TATLILIOĞLU*

Özet

Tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de aile içi kadına yönelik şiddet, mücadele edilmesi gereken ciddi bir toplumsal sorun olarak varlığını sürdürmektedir. Ülkemizde kadına yönelik şiddet üzerine yapılan araştırmalara baktığımızda, kadına yönelik şiddetin yaygınlığını, kadının aile içi şiddet karşısındaki çaresiz kalışını, şiddete uğrayan kadının nasıl yardım alması gerektiği vb. konularında bilgisizliğini ve çaresizliğini görmekteyiz. Toplumsal cinsiyet rolleri nedeniyle yaşanan kadına yönelik şiddet, kadınların yakın çevrelerindeki erkeklerden, tanımadıkları erkeklere ve hatta aile içindeki kadınlara kadar uzanan geniş bir çevre içinde yaşanmaktadır. Diğer taraftan Türkiye'de namus adına işlenen cinayetlerle ilgili olarak özel veriler elde edilememektedir ve bu durum halen gizliliğini korumaktadır. Aile içi kadına karşı şiddet, yaygınlığı tam olarak bilinemeyen, aile mahremiyetinin bir unsuru olarak görülerek gizlenen, bu sebeple de mücadele edilmesi ve önlenmesi güç bir olgu olarak algılanmaktadır. Bu gelenekçi anlayış, kadının aile içi şiddete yıllarca boyun eğmesine ve çaresiz kalmasına yol açmıştır. Son yıllarda yapılan yasal düzenlemelerin ve şiddete sıfır toleransın, toplumun sosyal dokusunu zedeleyen bu hazin duruma son vereceğini ümit ediyoruz. Bu alanda birçok kurum ve kuruluşun işbirliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Toplumsal bir sorun olan kadına yönelik şiddet; kadının bireysel ve toplumsal işlevlerini, özel yaşamını, işini ve diğer sorumluluklarını yerine getirebilmesinde, kadının güçlenmesi ve ilerlemesinde bir engel teşkil etmektedir. Kadının ilerlemesi ve kadın-erkek eşitliğinin sağlanması bir insan hakları sorunudur. Bu durum aynı zamanda, sosyal adaletin de temel bir şartıdır. Türkiye'de aile içi şiddet çalışmalarının araştırma alanına girişı oldukça yeni olup, 1980'li yıllardan sonra kamuoyunda kadın ve çocuk haklarına yönelik farkındalığın gelişmesi ile birlikte başlamıştır.

Bu çalışmada, ülkemizde aile içi kadına yönelik şiddet konusunda literatür taraması yapılarak, mevcut problem psiko-sosyal ve kültürel dinamikleriyle ele alınmıştır.

Anahtar sözcükler: Şiddet, kadına karşı şiddet, şiddet mağduru, toplumsal cinsiyet.

Bingöl Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü, kasimtatlili@hotmail.com

THE EVALUATION OF PSYCHO-SOCIAL AND CULTURAL DYNAMICS OF DOMESTIC VIOLENCE AGAINST WOMEN IN TURKEY

Abstract

As ail the world, domestic violence against women in our country continues to exist as a social problem that should be struggled with. When we look at the studies on violence against women in our country, we see the prevalence of violence against women, woman's helplessness against domestic violence, and the ignorance of women on the issues how to take help when they are exposed to violence. The violence against women, due to gender roles, is committed by a wide environment ranging from the familiar men to the unfamiliar ones and even by the women in the family. On the other hand, specific data can't be obtained from the murders which are committed in the name of honor and this situation still protects its confidentiality. The prevalence of domestic violence against women is not known exactly due to the fact that it is considered as an element of family privacy. Therefore, it is a difficult matter of fact to struggle with and to prevent. This traditional attitude has led to women's submission and desperation against domestic violence for many years. We hope to put an end to this outraging situation with the recent legal regulations and zero tolerance to violence. Cooperation of many institutions and organizations on this issue is needed. Violence against women which is a social problem prevents women's individual and social functions, performances, prevents them to fulfill their responsibilities, and to conduct their private life. it also prevents women's empowerment and advancement. The advancement of women and gender equality is a human rights issue. This paper discusses the existing problem with psycho-social and cultural dynamics and reviews literature on domestic violence against women in Turkey. This issue is also a basic condition for social justice. Domestic violence in Turkey is relatively new field of research area. it began after 1980s with the development of public awareness of the rights of women and children.

Key words: Violence, violence against women, victim of violence, gender.

Giriş

Kadına karşı aile içi şiddetin sorun olarak algılanması oldukça yenidir. Günümüzde bireylerin şiddetten korunması, yani can ve mal güvenliğinin sağlanması, devletin yerine getirmesi gereken en temel görevlerden biridir. Özellikle kadın hareketinin çabaları sonucu aile içi şiddetin çok önemli bir bölümünü oluşturan kadına yönelik

şiddetin önlenmesi dünya ölçeğinde özel ve önemli bir sorun olarak algılanmaya başlanmıştır. Kadına yönelik şiddet, "en yaygın ve en utanç verici" insan hakları ihlallerinden biridir. Tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de kadına yönelik şiddet, mücadele edilmesi gereken ciddi bir toplumsal sorun olarak varlığını korumakta, vicdanlarda derin yaralar açmakta ve uzun bir zaman sürecinden geçerek günümüze kadar gelmiş ve halende gündemdeki yerini korumaya devam etmektedir. Bu durum hemen herkesi doğrudan veya dolaylı olarak etkilemektedir (Kocadaş vd., 2010; Karınca, 2008; Şahiner, 2007: 33). Bu durum sadece bir kadın konusu olarak görülmemelidir. Kadının statüsünün güçlendirilmesi ve kadın-erkek eşitliği, bütün insanlar için politik, sosyal, ekonomik, kültürel ve çevresel güvenliği başarmanın ön koşuludur (Hodoğlugil ve Akın, 2003; Karınca, 2008). Pekin Eylem Platformu belgesinin, kadına yönelik şiddet ile ilgili bölümünde kadına yönelik şiddet; "eşitlik, kalkınma ve barış hedefleri önündeki en önemli engellerden biri olduğu, toplumsal cinsiyet temelli şiddet, fiziksel, cinsel veya psikolojik zarar ve sarsıntı çekme ile sonuçlanacak her hangi bir eylem olarak" belirtilmiştir. Türkiye'de, son yıllarda sayısı artan aile bireyleri arasındaki anlaşmazlıklar, boşanmalar ve bazen ölümlerle sonuçlanan olaylar, bu yeni dönemin aileyi etkileyen boyutlarının henüz aile bireyleri tarafından doğru algılanıp içselleştirilememesiyle açıklanabilir (Karınca, 2008; Dursun ve Becerikli, 2008; Bozkurt-Gevrek, 2011). Şiddet, saldırganlık, terör ve kaos toplumun bütününe etkiler. Ancak, şiddet açısından en fazla risk altında olanlar 30 yaş altı çocuklu kadınlar, kız çocukları, adolesan kızlar ile HIV (+) kadınlar olmak üzere her yaştaki kadınlar, bütün çocuklar, yaşlılar, özürlüler, evsizler, mülteciler, göçmenler, etnik azınlık mensuplarıdır.¹ Kadınlara yönelik aile içi şiddet temel insan hakları ve özgürlüklerin ihlali olup kadınlarla erkekler arasında eşit olmayan güç ilişkilerinin sonucu olarak ortaya çıkan toplumsal bir sorun ve önemli bir halk sağlığı problemi olarak kabul edilmektedir. Bu problem sağlık hizmetleri, kolluk kuvvetleri, adalet hizmetleri, sosyal hizmetler gibi pek çok alanın ve disiplinin ortak çabalarıyla önlenebilecek bir sorundur (Korkut-Owen ve Owen, 2008: 4). 1985'te Nairobi'de gerçekleştirilen Üçüncü Dünya Kadın Konferansı'nda kabul edilen "Kadının İlerlemesi

³¹ Subaşı ve Akın, <http://www.huksam.hacettepe.edu.tr>

İçin Nairobi İleriye Yönelik Stratejiler" belgesinde, kadına yönelik şiddetin ulusal/uluslararası kalkınma, barış ve eşitlik önünde büyük bir engel olduğu da bu belge ile ilk kez vurgulanmış; böylece şiddetin bu olgularla doğrudan ilişkisi görünürlük kazanmaya başlamıştır.³²

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın temel amacı, kadınların insan haklarını geliştirmek adına, kadını aile içi şiddetten korumak, bireysel ve toplumsal bir farkındalığın oluşmasını sağlamak ve aile içi kadına yönelik şiddetin azaltılması, önlenmesi ve nihai olarak da tümüyle ortadan kalkması için çalışan paydaşların verimliliklerinin ve kapasitelerinin artırılmasına katkı sunmaktır.

Araştırmanın Kavramsal Çerçevesi

Temel Kavramlar

Şiddet

Şiddet en genel anlamıyla, "kişinin fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar vermesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini içeren toplumsal, kamusal ve özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü ve ekonomik her türlü tutum ve davranış" olarak tanımlanmıştır.³³

Şiddet kavram olarak farklı bakış açılarıyla değerlendirilmekte ve aynı zamanda bir duygu ve davranış şekli olarak da uzun bir tarihe sahiptir. Moses'e göre şiddet, " *ya içgüdüsel ve bu nedenle toplumsallaşma sürecinde çok az değişen, ya da sadece ve*

The Advocates for Human Rights, 2009; akt: Bozkurt-Şener, 2011: 25

³³ www.resmigazete.gov.tr; sayı: 28239, no: 6284

sadece çevre etkenlerinden kaynaklanan bir davranış"tır. (1996) İçli, Öğün ve Ozcan'a göre ise, "bir kişinin başkasına acı vermek veya yaralamak kastıyla yaptığı davranış"tır. (1995) TDK, "yeğlilik, sertlik, kaba güç, duygu ve davranışta aşırı güç, karşıt görüşte olanlara kaba kuvvet uygulama"; Kamus-ı Türkî, "sertlik, sert ve katı davranış, kaba kuvvet kullanma, kaba ve sert muamele, peklik, müsaadesizlik, sıkı ve ziyadeli" (Sami, 1987); Oxford English'de "bedene zor uygulama" (Hobart, 1996; akt: Ayan, 2010); Fransızca Türkçe Grand Dictionaire'de "insanların ve nesnelere kaba kuvveti, yamanlık, zorluk, birine karşı zor kullanmak" (Kocabay, 2008); Polat'a göre ise, "insanın benzerlerine karşı giriştiği, onlarda önemli ya da önemsiz hasarlar veya yaralar oluşturan, saldırganlık veya hoyratlık ifade eden hareketler" (2001) olarak tanımlanmıştır. Köknel'e göre ise şiddet; genel olarak, "aşırı duygu durumunu, bir olgunun yoğunluğunu, sertliğini, kaba ve sert davranış" ı ifade etmektedir (1996).

Ev içi şiddet

Şiddet mağduru ve şiddet uygulayanla aynı haneyi paylaşmasa da aile veya hanede ya da aile mensubu sayılan diğer kişiler arasında meydana gelen her türlü fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddettir.

Kadına yönelik şiddet:

Kadınlara, yalnızca kadın oldukları için uygulanan veya kadınları etkileyen cinsiyete dayalı bir ayrımcılık ile kadının insan hakları ihlaline yol açan ve bu Kanunda şiddet olarak tanımlanan her türlü tutum ve davranıştır.

Şiddet mağduru

Bu kanunda Şiddet olarak tan unlanan tutum ve davranışlara doğrudan ya da dolaylı olarak maruz kalan veya kalma tehlikesi bulunan kişiye ve Şiddetten etkilenen veya etkilenme tehlikesi bulunan kişilerdir.

Şiddet nleme ve izleme merkezleri Şiddetin nlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verildiği, çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esası ile yürüten merkezlerdir.

Şiddet uygulayan

Bu Kanunda Şiddet olarak tanımlanan tutum ve davranışları uygulayan veya uygulama tehlikesi bulunan kişilerdir.

Tedbir kararı

Bu Kanun kapsamında, Şiddet mağdurları ve Şiddet uygulayanlar hakkında hâkim, kolluk görevlileri ve mlk amirler tarafından, istem üzerine veya resen verilecek tedbir kararlarını ifade eder.

Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet

Kadına yönelik Şiddetin evrensel düzeyde kabul görmüş bir tanımı yoktur. Ne yazık ki aile içinde kadınlar kadar çocuklar da Şiddete maruz kalmaktadır. Şiddetin en yaygın biçimi erkeğin kadına ve çocuğa karşı uyguladığı aile içi Şiddettir. Aile içi Şiddet, aile bireylerinden birinin diğerlerine karşı fiziksel veya duygusal zarar oluşturacak Şekilde, zorlamak, aşağılamak, g göstermek, öfke ve gerginlik boşaltmak amacı ile bir bireyden diğerine yöneltilen Şiddet davranışı olarak tanımlanmaktadır (Dunkle, 2004; Şahiner, 2007: 32-33). İstatistiksel veriler, yıllar geçtikçe Şiddet oranlarında da artış

olduğunu ortaya koymaktadır. Aile içi kadına yönelik Şiddet, sözel, fiziksel, ekonomik, psikolojik, sosyal ve cinsel Şiddet Őeklinde görülebilmektedir (Bozkurt - Şener, 2011: 9-12). Bireysel ve toplumsal düzeyde ortaya çıkan Şiddet eylemleri geçmiŐte olduğu gibi bugünde tüm toplumların ortak sorunlarından biridir (Ayan, 2010: 12).

Kadına yönelik Şiddet; "cinsiyete dayanan kadını inciten, ona ızdırap veren fiziksel, cinsel, zihinsel hasarla sonuçlanan veya sonuçlanma olasılığı bulunan, kamusal alanda ya da özel yaŐamında ona baskı uygulaması ve özgürlüklerinin keyfi olarak kısıtlanmasına neden olan her türlü davranış"³⁵ Őeklinde tanımlanırken, Karınca'ya göre; "aile bireylerinin yaralanmasına, sindirilmesine veya duygusal baskı altına alınmasına yol açan fiziki veya herhangi bir Őekildeki hareket, davranış veya eylemler bütünü" (2008); Hagemann-White ve Bohn'a göre ise; "aile içinde gerçekleŐen, kadın üzerinde hakimiyet ve baskı kurmayı amaçlayan, fiziksel-psikolojik-cinsel-ekonomik zararlar sonuçlanan ya da sonuçlanması mümkün olan her türlü eylemi ve tehdit" (2007) Őeklinde tanımlanmıştır. Aile içi kadına yönelik Şiddet baŐlıca Şu Őekillerde görülmektedir:

- Dayak
- Kadını toplumdan ve sosyal ortamlardan izole etme
- Çocuklarını kadına karşı kullanma ve kıŐkırtma
- Her türden tehdit
- Kadına kle muamelesi yapma
- Korkutma
- Yıldıрма, aŐađılama, değer vermeme

Karaaslan, indigodergisi.com, 30 Aralık 2011.

³⁵WHO, 1996; www.tbmm.gov.tr; www.turkhukuksitesi.com

- Küçük düşürme
- Erkeğe oranla farklı davranma
- Farklı cret ve iç koşulları uygulama.³⁶

Kadına Şiddetin Nedenleri

Araştırma sonuçları, kadına karşı aile içi Şiddetin lke genelinde yaygın bir biçimde yaşandığını göstermektedir. Aile içi Şiddetin temelinde birçok sebepler vardır. Tarhan'a göre, ailedeki güven ve sevginin kaybolmaya başlamasıyla Şiddet ortaya çıkar. Şiddet bir sonuç olup, sevginin azaldığı yerlerde saygı da azalmaya başlamaktadır (Tarhan, Tüm Yönüyle Şiddet alıştayı, 21.04.2012). Şiddeti tek bir neden doğurmaz. Son zamanlarda yapılan araştırma sonuçları göstermiştir ki, kadına yönelik Şiddet, değişik faktörlerin birbiri ile ilişkisine odaklanmış olup, farklı kültürel bağlamalarda problemi anlamamızı zorunlu kılmaktadır. Aile içi Şiddetin sürmesinde kültürel, ekonomik, hukuki ve politik nedenler birlikte değerlendirilmelidir (Khan, 2000: 8). Heise'nin yaptığı araştırma sonuçlarına göre, aile içi Şiddete neden olan faktörler, çoklu ve karmaşık bir yapı sergilemektedir (1994: 135).

Türkiye'de yapılan araştırma sonuçlarına baktığımızda, eşi veya birlikte olduğu kişi(ler) den fiziksel Şiddet yaşamış kadınlara Şiddetin nedenleri sorulmuştur. Verilen cevaplar arasında en yaygın gerekçe olarak, kadınlara %32'si tarafından "*erkeğin ailesi ile yaşanan sorunlar*" diye belirtmişlerdir. Bunu maddi sıkıntı, erkeğin iç sorunları, erkeğin işsiz olması ve evde yeterli gıda olmaması kategorilerini içeren "*ekonomik sıkıntılar*" (%22) ile erkeğin sinirli olması, kadını kıskanması, kadının ihanetinden şüphelenmesi, erkeğin ayrılmak istemesi, erkeğin dışarıda fazla zaman geçirmesi, erkeğin sorumsuz olması ve erkeğin başka bir eşinin olmasını kapsayan "*erkekle ilgili nedenler*" (%21) izlemektedir. Kadınlara %18'i "*kadınla ilgili nedenler*" ve %13' "*ocuklarla ilgili sorunlar*" nedeniyle eşi veya birlikte olduğu kişi(ler)in kendilerine

³⁶ Subaşi ve Akın, www.huksam.hacettepe.edu.tr, 23.07.2013

şiddet uyguladıklarım söylemişlerdir. "*Kadınla ilgili nedenler*", daha çok kadının şiddetten kendini sorumlu tuttuğu durumlarda geçerlidir. Kadının cinsel ilişkiyi reddetmesi, kadının erkeğin sözünü dinlememesi, kadının erkeği kıskanması, kadının ev işlerini aksatması ve kadının kendini suçlaması cevaplarım içermektedir. "*Erkeğin kötü alışkanlıkları*" ise, erkeğin alkol kullanması, kumar oynaması ve aldatması gibi durumlar için söz konusu olup kadınların %9'u tarafından eşlerinin kendilerine uyguladıkları şiddetin nedeni olarak gösterilmiştir (Akadlı-Ergöçmen vd., 2009).

Şiddetin nedenlerini çocukluğa dayandıran görüşlere göre, insanın çocukken karşılaştığı kötü muamelelerin bireyi davranış bozukluklarına ittiği böylece saldırgan davranışları arttırdığı vurgulanmaktadır. Çevredeki kötü rol modeller şiddet ve saldırganlığın kazanılmasında etkili olmaktadır (Bandura, 1977, Akt. Arı, 2010: 77). Toplumlardaki saldırganlık ve şiddet olaylarının artması da bireysel saldırganlığı arttırmaktadır. Örneğin ekonomik krizlerde yoğunlaşan toplumsal tepkiler bireysel bazda saldırganlık dürtülerini de şiddetlendirmektedir.³⁷ Diğer bazı araştırma sonuçlarına göre ise, şiddetin asıl kaynağı, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, kadın ve erkek arasında ataerkil toplum yapısı tarafından kaynaklanan asimetrik güç ilişkileridir (Mor Çatı, 1996; Logar, 2005: 17).

Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi

Ülkemizde kadına yönelik aile içi şiddetin ortadan kaldırılması için yürütölen çalışmalar son yıllarda yoğunlaştırılmış ve 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi'nin yayınlanması ile kadına yönelik şiddetle mücadele bir devlet politikası haline gelmiştir. Ülkemizde kadına karşı veya aile içi şiddetin önlenmesi amacıyla reform niteliğinde olan "*4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun*" yürürlüğe girmiş olmakla birlikte, bu sorunun sadece yasal düzenlemelerle aşamayacağı da bir gerçektir. Aile içi kadına yönelik şiddeti önleyici çalışmalardan biri risk faktörleridir. Amaç, risk faktörlerini fark ederek ve risk altındaki kişilere yönelik çalışmaları yaparak koruyucu faktörleri artırmaktır. Bu

³⁷ Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu, 1998: 10; Türkoğan, 1985

alanda hizmet götürecek kişilerin aile içi şiddet hakkında farkındalıklarının olması önem taşımaktadır (Korkut, 2007). Şiddete uğrama olasılığı olan kişiler, en yakın aile mahkemesine başvurarak Ailenin Korunmasına Dair Kanun uyarınca bir koruma emri alabilirler.³⁸

Şiddete Uğrayan Kadınlarda Görülen Özellikler

Kadına karşı şiddetin fiziksel açıdan sağlık sonuçları, ruhsal (psikolojik) sağlık sonuçları ve ölümcül sonuçları olmak üzere üç şekilde görülmektedir Şiddetin insanlar üzerindeki etkileri bedensel, sosyal, psikolojik ve duygusal olabilmektedir (Khan, 2000: 10). Şiddete maruz kalan kişide çeşitli sakatlıkların ortaya çıkabilir, kırıklar, beyin kanamaları ve iç organ yaralanmaları sonucu ortopedik sorunlar yaşanabilir. Felçler, havale, zekâ özü ve çeşitli yetersizlikler görülebilir. Şiddet kadını intihara sürükleyebilmekte, cinayete kurban gitmesine neden olabilmektedir. Ayrıca şiddet, anne ölümlerini arttırmakta, HIV/AIDS vb hastalıkların yaygınlaşmasını da körüklemektedir (Şahiner, 2007: 31-32). Kısa ve uzun vadede düşünüldüğünde şiddetin etkileri kadının mesleki ve kariyer yaşamını olumsuz etkileyerek veya sona erdirmekte, onu yoksulluğa ve ekonomik bağımsızlığını kaybetmeye itmektedir. Eğer şiddet aile içinde yaşıyorsa, aile yaşamı tahrip olurken, çocuklar yoksulluk yaşayacak ve aile yaşamına olan güven ve inançlarını kaybedeceklerdir (WHO, 1996; KSGM, 2009; Amargi Kadın Akademisi, 2012). Sayıl'a göre, aile içi şiddet sonucunda, kaygı depresyon, travmatik stres bozukluğu, madde kullanımı ve intihar gibi birçok sorun ortaya çıkabilmektedir (1994: 172-175). ABD'de yapılan bir araştırma sonucuna göre, 1 yıl süre ile aile içi şiddete maruz kalan kadınların %59'unun ciddi psikolojik bunalımlar yaşadıkları tespit edilmiştir (UN, 2006).

Şiddete maruz kalan kadınların vücudu ve ruhu tahribat yaşarken şiddet mağduru erkeklerin bir kısmı da yaşam sevincinin yok olmasından, üzerlerine bir ağırlık çökmesinden söz etmişlerdir. Şiddet yaşayan çiftler bunu çocuklarına

³⁸ www.resmigazete.gov.tr, 7.9.1.2003

hissettirmediklerini, onları koruduklarını söyleseler de şiddeti n yaşadığı ailelerde, çocuklar dâhil her birey yaşanan şiddetten şu veya bu şekilde payını almaktadır. Birçoğu uykusuzluk çekmekte, depresyona karşı ilaçlar kullanmakta, bunların yan etkilerinden şikayet etmekte, birçoğu korku ve endişe duygularından söz etmektedir. Şiddet altındaki kadınlar çoğu kez kendilerini aciz, güçsüz, daha önce yaptıkları birçok şeyi yapamaz bir durumda hissetmektedirler. Kadınların birçoğunda ruhsal ve fiziksel rahatsızlıklardan birlikte söz edilmiştir (Kardam ve Yüksel, 2009; Bozkurt-Gevrek, 2011). Şiddete uğrayan kadının değerleri, nitelikleri, kararları yok olmakta, "ben" duygusunu yitirmekte, benlik saygısı azalmakta, kimlik kaybı görülmekte, sağlık sorunları artmakta, girişimciliği gelişmediği gibi tam tersine kaybolmaya başlamaktadır. Şiddete uğrayan kadınlar kimlik ve düşünce geliştirmekte zorlanmakta ve toplumsal tavır alışlarda yer alamamaktadırlar. Sürekli olarak kocasından şiddet gören kadınlar bir süre sonra şiddeti artık içselleştiriyorlar. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırma Sonucuna göre (2003), kadınların %39.12'si şu durumlarda koca dayacağını haklı bulmuşlardır:

- . Yemeği yakmak
- . Kocaya karşılık vermek
- . Lüzumsuz para harcamak
- . Çocukların bakımını ihmal etmek
- . Lüzumsuz para harcamak
- . Cinsel ilişkiyi reddetme gibi durumlarda kocasının ona vurmasını ya da dövmesini haklı bulmaktadırlar (Dişsiz ve Şahin, 2008).

Diğer taraftan İçli, Öğün ve Özcan'm (1995) ve Tezcan, Yavuz ve Tunçkanat'm (2009) yapmış oldukları araştırma sonuçlarına göre, şiddetin kültürümüzde doğal karşılandığı sonucu elde edilmiştir. Kadına yönelik aile içi şiddetin en önemli sonuçlarından biri şiddetin kadının fiziksel ve ruhsal sağlığını olumsuz etkilemesi ve bunun da önemli bir halk sağlığı sorunu olarak karşımıza çıkmasıdır. Fiziksel ve cinsel şiddet yaşanması

sonucu oluşan yaralanmalar, şiddetin kadın sağlığına doğrudan etkisini göstermektedir. Şiddet uygulayan erkeklerde ise; düşük benlik saygısı, kıskançlık, kaybetme korkusu, güven duygusunda zayıflık, kişilik bozuklukları, aşırı kontrol isteği, istismar ve şiddetin olduğu ailelerde yetişmeleri, empati yeteneklerinin zayıf olması, madde bağımlılığının olması, erkek olmayı çok önemseme, ani huy değişmesi, aşırı duyarlık ve alınganlık, katı cinsiyet rol beklentileri vb görülebilmektedir.³⁹

Şiddetin Psiko-Biyolojik ve Sosyo-Kültürel Dinamikleri

Kadına karşı şiddetin psikolojik, biyolojik, sosyolojik ve feminist yönleri vardır. Kadına yönelik şiddet dünyada, bütün kültürlerde ve toplumlarda yaygın olarak görülen evrensel bir olaydır ve genel olarak toplumun erkek egemen yapısından kaynaklanmaktadır (Güler ve Tuncay, 2005). Psikolojik açıdan bakıldığında psikanalitik teoriye göre, onaylanan temel bir içgüdü olarak kabul edilen saldırganlık, başarı ve üstünlük sağlamak ve erkeklerde olumlu bir güç olarak cesaret, güçlü olmayı, enerjik, ataklık vs anlamına gelmektedir. Şiddete meyilli kişilik yapısına sahip kişiler, fiziksel şiddet ve saldırganlığı bir kontrol yöntemi olarak benimsemekte, fiziksel şiddet ve saldırganlığı model olarak almakta; çocukken istismar edilmiş ve madde kullanan bir kişilik özelliğine sahip olabilmektedirler. Diğer taraftan, psikotik bozukluklar (manik tip bipolar bozukluk, şizofreni, paranoid bozukluk gibi), nonpsikotik bozukluklar (post travmatik stres bozukluğu, borderline, antisosyal ve paranoid kişilik bozuklukları) ve uyuşturucu madde ve alkol kullanımı, kalabalık çevreler şiddet açısından potansiyel risk taşımaktadır. Ağır yoksulluklar, evlilikte yaşanan sorunlar da şiddeti tetiklemektedir. Ortamın aşırı sıcaklığı da şiddeti tetiklemektedir. Şiddet ve saldırganlığın belirtileri, zekâ geriliği, şizofreni, manik atak, paranoid gibi ağır ruhsal bozukluklar, antisosyal ve sınır kişilik bozukluklarıdır⁴⁰. Diğer bazı araştırmalarda, toplumca kadın ve erkeğe

³⁹ Subaşı ve Akın, <http://www.huksam.hacettepe.edu.tr>; Gelles ve Conte, 1990: Akt: Korkut-Owen, Owen, 2008

⁴ Şahiner, 2007: 37; Subaşı ve Akın, <http://www.huksam.hacettepe.edu.tr>

atfedilen farklı özellikler, cinsiyetçi işbölümü yani geleneksel kadınlık-erkeklik kalıpları ve bu kalıpların doğal olduğuna dair inançlar bulunmaktadır (Bozkurt-Şener, 2011: 16). Şiddet ve yıkıcılık zayıf karaktere sahip bireyin özellikleri olarak öne çıkmaktadır (Ayan, 2010: 43).

Türkiye'de ahlaki değerlerin korunmasından öncelikle kadın sorumludur anlayışı vardır. Şiddetin makul görülmesinde zaman zaman geleneksel namus ve cinselliğe bakış kültürünün etkisinin etkin olduğu görülmektedir. Gurur kültürünün de yüksek olduğu kültürlerde şiddetin artmakta olduğu bilinmektedir.⁴¹ Diğer taraftan eşler arasında kaliteli bir sosyal iletişimin kurulamaması da önemli bir faktördür. Aidiyet duygusunun azalması şiddeti körüklemektedir.⁴² Karaaslan'a göre, kişilik bozukluğu olan, sosyopat, psikopat kişilerde şiddete eğilim fazladır (2011). Şiddet olayları ile her gelir ve eğitim düzeyinde, her yaşta, evli, bekâr ya da boşanmış kadınlar karşılaşabilmektedir ve kadınları en temel insan haklarından ve temel özgürlüklerinden mahrum etmektedir.⁴³

Tartışma ve Sonuç

Türkiye'de aile içi şiddete uğrayanların %90'dan fazlasını kadınlar ve çocuklar oluşturmaktadır. Aile içi şiddet bürosu tarafından gerçekleştirilen 2012 ve 2013 yılı ilk dört ayını kapsayan bir anket çalışmasına göre, alkol ve uyuşturucu madde bağımlılığı aile içi şiddette önemli bir yer teşkil etmektedir. Başsavcılık bünyesindeki şiddet bürosuna 7 ayda 5 bin başvuru yapılmıştır. Şiddet uygulayan şüphelilerin %81.2'si alkol, %9.2'si uyuşturucu madde kullandıkları tespit edilmiştir. Şiddet uygulayıp da alkol kullanmayanların oranı ise %9.2 oranında yer almıştır. Ayrıca, araştırma sonucuna göre, 2012 yılında Ankara'da aile içi şiddetle ilgili olarak, 8534 soruşturma yürütülmüştür. Şiddete uğrayanların %77'si kadınlar, %18'ini erkekler, %5'ini ise çocuklar oluşturmuştur. 30-40 yaş arasındaki erkeklerin daha çok eşlerine şiddet uyguladıkları görülmüştür. Şiddet gören mağdurların %57'sinin boşanma aşamasında

Erzurum şiddetin sosyal dinamikleri sempozyumu sonuç bildirgesi, 28-29 Haziran 2012

² Tarhan, 21.04.2012, Tüm yönüyle şiddet çağştayı

⁴³ KSGM, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı, 2008-2013; Resmi Gazete, 28239

olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, şiddete uğrayanların, %14'ünün üniversite mezunu ve hatta profesör kadınlarında olduğu, çocuklara uygulanan şiddetin de çok yüksek boyutlarda olduğu görülmektedir (Zaman Gazetesi, 31.05.2013). Türkiye'de yaşayan kadınların dörtte biri fiziksel şiddete uğramaktadır. Şiddete uğrayan kadınların dörtte üçü eşi tarafından şiddete maruz kalmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre tecavüz ve taciz gibi cinsel saldırı suçlarında son beş yılda yüzde 30 artış meydana gelmiştir.⁴⁴

Kadın Dayanışma Vakfı'nın Ankara'daki gecekondularda yaşayan kadınlar arasında yaptığı bir araştırma, kadınların % 97'sinin kocalarının saldırısına uğradığı (1995); Şahiner'in araştırma sonuçlarına göre kadınların ve eşlerinin eğitim düzeyi arttıkça kadına karşı şiddet oranı azalmakta (2007: 106); Kocacık'ın yaptığı araştırmada görüşülen 695 kadının % 54'ü ailelerinde şiddet gördüklerini, şiddet gördüğünü söyleyenlerin % 35,2'si en az 4 yıl ve daha fazla zamandır şiddete maruz kaldıkları (2001); Ankara Tabip Odası'nın yaptığı araştırma, kadınların yüzde 58'inin yalnızca kocalarından, nişanlılarından, erkek arkadaşlarından ve erkek kardeşlerinden değil, kadın akrabalar da dâhil olmak üzere kocalarının ailesinden de aile içi şiddete maruz kaldığı (2002); İlkaracan'ın yaptığı araştırma sonuçlarına göre, "Türkiye'nin doğu ve güneydoğusundaki çeşitli kentlerde yaptığı araştırmada kadınların %45,7'sine kocalarının seçiminde danışılmadığını ve %50,8'inin rızaları olmadan evlendirildiği sonuçları elde edilmiştir (2000). Yıldırım'ın yaptığı araştırmada 112 kadın ile görüşülmüş, şiddete uğrayan kadınların %91,1'inin kocalarından, %8,9'unun babalarından şiddet gördüğü (1998); Sayın, Ziyalar ve Kahya'nın bir grup kadın üzerinde yapılan bir araştırma sonucuna göre, kadınların %63,5'inin cinsel tacizin bir türüne uğradıkları (2003); Ergin ve Bilgen'in (2001) Bursa'da halk sağlığı merkezlerinde yapılan bir araştırmada, kadınların %59'u şiddet kurbanı oldukları;

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde 599 kadın üzerinde yapılan bir araştırma, %57'sinin fiziksel tecavüze, %51'inin ise evlilik içi tecavüze uğradıkları tespit edilmiştir.⁴⁵

Kadına yönelik şiddet, kadınların üretimdeki istihdamlarının artırılması ve yoksulluğun azaltılması ile mümkün olabilir. Diğer yandan şiddet, kızların okullaşma korkularına arttırarak, eğitime erişebilmelerini ve çocukların eğitim ve refah düzeylerini olumsuz etkilemektedir.⁴⁶ Aile içinde kadına karşı şiddetin boyutları ve içeriği yerine göre değişse de konu gelişmiş ülkeler dâhil birçok toplumun ortak problemi olarak karşımızda varlığını sürdürmektedir. Kadına yönelik şiddet suçlarının pek çoğu, gizli saklı kalmaktadır. Kadınlar sonraki yaşamlarına duydukları güvensizlik ve güvencesizlik nedeniyle güvenlik güçlerine ve adalete başvurmamaktadırlar. Kadınların güvenli gelecek duygusunu edinmelerine gerek vardır. Kadınların şiddet olaylarını bildirmekten alıkoyan çeşitli unsurlar var: Misilleme yapılacağı korkusu, ekonomik olanaklarının olmaması, duygusal bağımlılık, çocuklar için kaygı duyma vb.⁴⁷

Aile içi şiddetten en fazla çocuklar etkilenmekte ve sonuçta, çocuğun ihmal ve istismar edilmesi çocuğun kişiliğini olumsuz yönde etkilemektedir. Kişiliği olumsuz yönde etkilenen çocukların geleceği de tehlike altına girmektedir. Koruyucu, önleyici, erken müdahale, kurbanın yaşama tutunmasını sağlama ve sorumluluk verilmesi (Khan, 2000:15); kadının statüsünün yükseltilmesine yönelik çalışmaların yapılması; evlilik okulları ve ana baba okullarının kurulması, geleneksellikten kaynaklanan yanlış inanç ve kanaatlerin düzeltilmesi⁴⁸; aile içinde koruyucu ruh sağlığına yönelik çalışmaların yapılması; kadının obje olarak sunulduğu ve eşitliğe aykırı hukuki metinlerin gözden geçirilmesi, kadın sığınma evlerinden aile ortamına dönen kadının aile ve çevresinde yaşamına yönelik tehditlere karşı takiplerin yapılması (Logar, 2005:5); kadınlara karşı şiddet başta olmak üzere değişik konularda araştırma merkezleri kurulmalı; medyayı, kamuoyunu kadınlara karşı şiddet konusunda uyanık kılmak için bilgilendirme

⁴⁵ 2000-2005, Akt: Karaaslan, 2011, www.indigodergisi.com; TÜİK, 2009; Aile Araştırma Kurumu, Aile içinde ve toplumsal alanda şiddet, 1997; TBMM, Töre ve Namus cinayetlerini araştırma raporu, 2006; www.turkhukuk sitesi.com, 22.05.2012

⁴⁶ www.who.int/bulletin/volumes.index.html, 30.07.2013

⁴⁷ <http://www.amargi.org.tr>; <http://www.amnesty.org.tr>

⁴⁸ www.who.int/violence_injury_prevention/en

kampanyalarına katılmaya teşvik etmeli; medya çalışanlarını bilgilendirmek ve şiddetle cinselliği ilişkilendiren programların olası sonuçları konusunda uyarılmalı; medyada sürekli, "şehvetli-seksi kadın" tiplmeleri yerine, kadınları, kùltür, sanat, siyaset, ekonomi ve spor alanlarında fiziki güzelliikleri ile değil, başarıları ile ön plana çıkarılmalıdır kriz ve problem durumunda ailelerin kolaylıkla yardım alabilecekleri "aile danışma merkezleri" veya bu yönde hizmet verecek "telefon hattı" kurulabilir.

Kaynaklar

"Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun", (2012). *Resmî Gazete*, 20.03.2012, 28239 sayılı ve 6284 no'lu <http://www.resmigazete.gov.tr/default.aspx>, 29.07.2013.

Akadlı-Ergöçmen, B. ve Türkyılmaz, S., (2009). *Sonuçlara Genel Bakış: Türkiyede Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet*, Ankara: T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.

Amargi Kadın Akademisi (2012). "Kadına Yönelik Şiddet: Nedenleri ve Sonuçları", <http://www.amargi.org.tr>, 20.06.2012.

Aral, N. ve Gürsoy, F., (2001). "Çocuk Hakları Çerçevesinde Çocuk İhmal ve İstismarı", *MEB Dergisi* Temmuz-Ağustos-Eylül, 151.

Arı, R., (2010). *Eğitim Psikolojisi* (5b.), Ankara: Nobel Yayınları.

Ayan, S., (2010). *Aile ve Şiddet. Aile İçinde Çocuğa Yönelik Şiddet* (1b.), Ankara: Ütopya Yayınevi.

Başbakanlık Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (2012). *"Türkiye 'de Kadının Durumu "*,

⁴⁹ Aral ve Gürsoy, 2001; Dursun ve Becerikli, 2008; KSGM, 2009; KSGM, 2008, KSGM, 2007-2010; Rosenberg, 2004; Hürriyet Aile İçi Şiddete Son Kampanyası, 2009; Korkut, 2004; Korkut-Owen ve Owen, 2008; Erzurum şiddet dinamikleri sempozyumu sonuç bildirgesi, 28-29 Haziran 2012

http://www.kadininstatusu.gov.tr/upload/mce/2012/trde_kadinin_durumu_2012_nisan.pdf, Ankara.

Bozkurt-Gevrek, ., (2011). "Türkiye'de Aile İçi Şiddetle Mücadele Konusunda Disiplinlerarası Yaklaşım", *İdarecinin Sesi Dergisi*, Eylül-Ekim sayısı.

Bozkurt-Şener, E., (2011). *Kadına Yönelik Aile İçi Şiddeti nlemede 4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun ve Değerlendirilmesi*, Ankara: T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Uzmanlık Tezi.

Demirel, D., (2013). "Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet Olaylarına Rakamların Diliyle Bakış", <http://www.antoloji.com/turkiye-de-kadina-yonelik-siddet-olaylarina-rakamlarin-diliyle-bakis-siiri/>, 23.07.2013.

Dışsız, M. ve Şahin, H.N., (2008). "Evrensel Bir Kadın Sağlığı Sorunu: Kadına Yönelik Şiddet", *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanat Dergisi*, 1 (1).

Dunkle C.B., (2004). *Close Kin*, Paperbecks Yayınevi, A.B.D.

Dursun, . ve Becerikli, S., (2008). *Kadın Odaklı Sivil Toplum Kuruluşları ve Medya: Olanaklar, Sorunlar ve çözümler*, Ankara: T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.

Garcia -Moreno, C. ve Charlotte, W., (2011). "Violence Against Women: An Urgent Public Health Priority", *Bulletin of the World Health Organization*, 89 (2), 2.

Güler, N., Tel, H. ve Tuncay, F.., (2005). "Kadının Aile İçinde Yaşanan Şiddete Bakışı", *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 11 (1), 14-28.

Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, Sağlık Bakanlığı Ana ocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü, Devlet Planlama Teşkilatı, Avrupa Birliği (2003). *Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması*, Ankara.

Hagemann-White, C. ve Bohn, S., (2007). *Protecting rWomen Against Violence, Analytical Study on the Effective Implementation of Reccomendation Rec, 5 on the*

Protection of Women Against Violence in Council of Europe Member States, Strasbourg: CoE.

Heise, L., (1994). "Gender Based Abuse: The Global Epidemic. Republic Health", *Cad. Saüde Pùbl*, Rio de Janeiro 10 (1), 136-138.

Hodoğlugil, N.Ş. ve Akm, A., (2003). "Cinsiyet Eşitliği, Barış Ve Gelişine Yolunda Pekin+5 Sonuçları ve Türkiye'de Durum", <http://www.turkhukuk sitesi.com>, 22.05.2012.

İçli, T., Öğün, A. ve Özcan, N., (1995). *Ailede Kadına Karşı Şiddet ve Kadın Suçluluğu*, Ankara: T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü Yayınları.

Karaaslan, F., (2011). "Psikiyatri Bakış Açısıyla Kadına Yönelik Şiddet", <http://indigodergisi.com/2011/12/turkiyenin-utanc-davasi/>, 30.07.2013.

Kardam, F. ve Yüksel, İ., (2009). *Aile İçi Şiddet Algısı: Niteliksel Araştırma Sonuçları*, Ankara: T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.

Karınca, E., (2008). *Kadına Yönelik Aile İçi Şiddete İlişkin Hukuksal Durum ve Uygulama Örnekleri*, Ankara: T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.

Khan, M., (2000). *Domestic Violence Against Women and Girls*, Florence-İtalya: United Nationals Children's Fund, Innocente Research Centre, Innocenti Digest no.6, Unicef, 1-13 June 2000.

Kocabay, Y., (2008). *Grand Dictionaire, 1. Basım*, Ankara: Okutman Yayıncılık.

Kocacık, F., (2001). "Şiddet Olgusu Üzerine", *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 1 (1), 1-7.

Kocadaş, B., Özge ve Özbulut, (2010). *Gençlik ve Şiddet. Toplumsal Alanda Şiddetin Yükselişi*, Ankara: AKD TYK Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Araştırma-İnceleme Dizisi:78.

- Korkut, F., (2007). *Önleyici Rehberlik* (2b.), Ankara: Anı Yayınevi.
- Korkut-Owen, F. ve W. Owen Dean., (2008). *Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet*, Ankara; T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.
- Köknel, Ö., (1996). *Bireysel ve Toplumsal Şiddet*, Altın Kitaplar Yayınevi.
- Logar, R., (2005). *The Austrian Model of Intervention in Cases of the Domestic Violence Cases*, Vienna-Austria.
- Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı (1996). *Evdeki Terör: Kadına Yönelik Şiddet*, İstanbul: Yön Matbaası.
- Moses, R., (1996). *Şiddet Nerede Başlıyor?*, Çev. Kul, A., İstanbul, 6, 23-30.
- Polat, O., (2001). *Çocuk ve Şiddet*, Der Yayınevi.
- Prime Ministry General Directorate on The Status of Women, Resulting Report on **The** International Congress On, January, 28th-29th (2006). *Women in The Alliance Of Civilizations*, Ankara.
- Rosenberg, M.B., (2004). *Şiddetsiz İletişim: Bir Yaşam Dili* (1b.), Çev. Şen, G. ve Tuna, M., İstanbul: Sistem Yayınevi.
- Şahin, A., "Aile İçi Sorunlarınıza Siz de Böyle mi Bakıyorsunuz?", *Zaman Gazetes*. 30.05.2013.
- Şahiner, G., (2007). *Toplumsal Cinsiyet ve Kadına Karşı Şiddetin Kadınların Üreme Sağlığına İlişkin Hizmetlerden Faydalanmasına Etkisi*, Yayımlanmış Yüksek **Lisans** Tezi, Ankara: Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Sami, Ş., (1987). *Kamus-I Türki*, İstanbul: Çağrı Yayınları.
- Sayıl, I., (1994). "Bir Ruh Sağlığı Olarak Şiddet", *Kriz Dergisi* <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/21/69/651.pdf>, 30.07.2013.

Şiddetin Sosyal Dinamiklerinin Anlaşılması ve Önleyici Stratejiler Geliştirilmesi Uluslararası Sempozyumu (2012). *Sonuç Bildirgesi*, Erzurum.

Subaşı, N. ve Akın, A., "Kadına Yönelik Şiddetin Nedenleri Ve Sonuçları", <http://www.huksam.hacettepe.edu.tr/Turkce/SayfaDosya/kadinayonsiddet.pdf>, 23.07.2013.

Tarhan, N., (2012). "Aile: Son Sıgmacı mı?", Diyarbakır: Dicle Üniversitesi Tüm Yönleriyle Şiddet Çalıştayı.

Tezcan, S., Yavuz ve Tunçkanat, (2009). *Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet ve Sağlık Sonuçları, Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet*, Ankara: Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, Meclis Araştırma Komisyonu (2008). "Töre ve Namus Cinayetleri ile Kadın ve Çocuklara Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu Raporu", Ankara: <http://www.turkhukuk sitesi.com/showthread.php?t=5846>, 21.05.2012.

T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu (1998). *Aile İçinde ve Toplumsal Alanda Şiddet*, Ankara: Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Yayınları.

T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, *Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2007-2010*, Ankara.

T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (2008). *Kadının Statüsü ve Sağlığı İle İlgili Gerçekler*, Edt. A. Akın, Ankara.

T.C. Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı (2008). *Töre ve Namus Cinayetleri Raporu*, Ankara.

T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (2008). *Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı 2008-2013*, Ankara.

T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (2009). *Türkiye'de Kadına Yönelik Aile içi Şiddet Araştırması*, Ankara.

T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü (2001). *Pekin+5 Siyasi Deklarasyonu ve Sonuç Belgesi*, Ankara.

United Nations General Secretary Report (2006). *Advancement of Women: In-depth study on allforms violence against*, A/61/122/Add., New York.

World Wealth Organization (1996). World Wealth Organization Consultation 5-7 February, *Violence Against Women*, FRHAVHD/96.27, Geneva.

Zaman Gazetesi, 31.05.2013.

T.C.
NİŞANTAŞI ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

NİŞANTAŞI UNIVERSITY
JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES

NİŞANTAŞI ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ
NÜSBD2013

Cilt *Volume*: 1

Yıl *Year*: 2013